

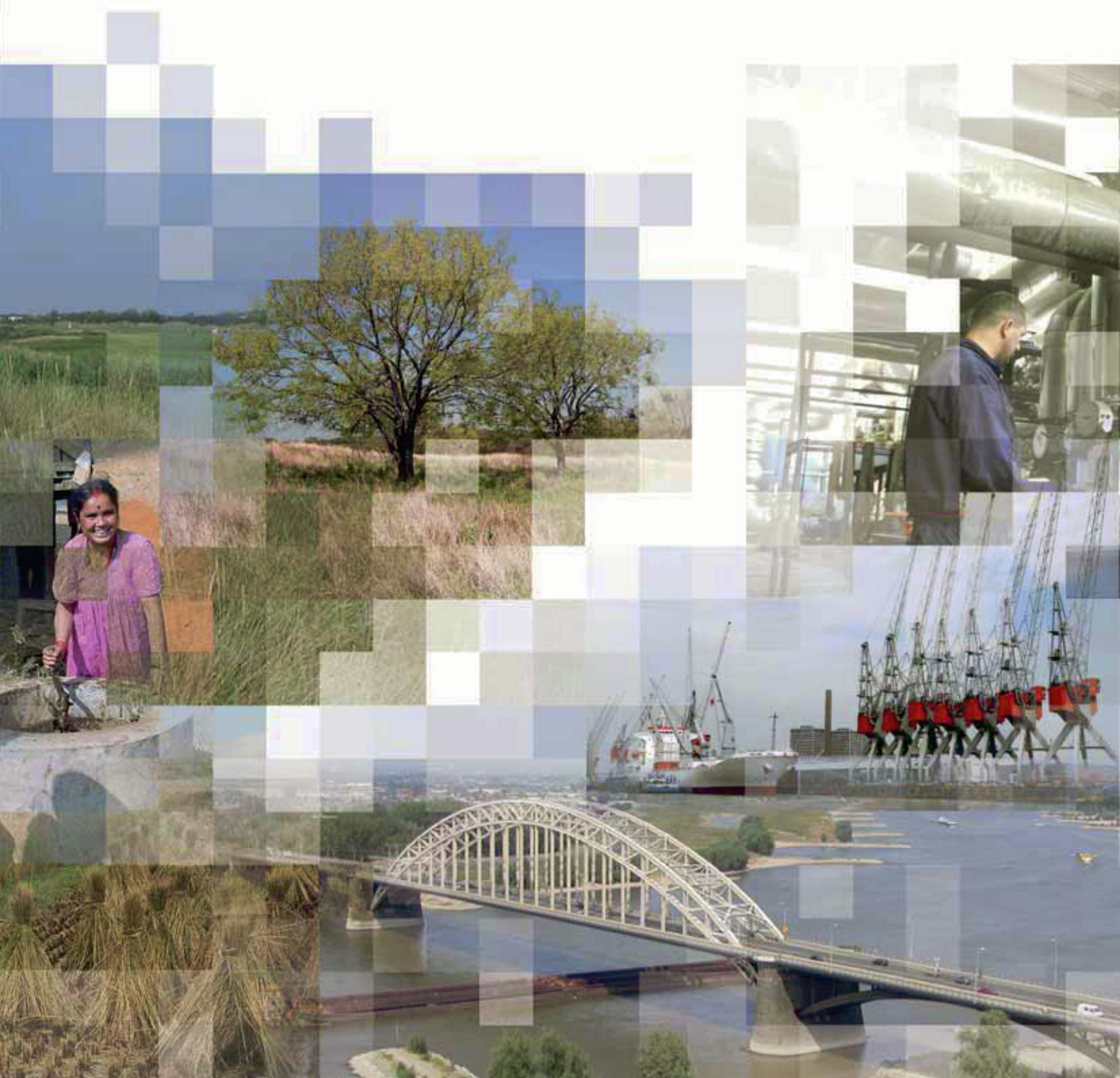

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Borne

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

26 september 2014 / rapportnummer 2967-19

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Borne is voornemens om een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied vast te stellen waarvoor de gemeenteraad bevoegd gezag is. Voor de onderbouwing van de besluitvorming over het bestemmingsplan is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER een aantal tekortkomingen. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. De tekortkomingen betreffen:

- de mitigerende maatregelen waarmee volgens het MER een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden kan worden voorkomen ontbreken;
- de aanwezigheid van en mogelijke gevolgen voor beschermde soorten ontbreken;
- de mogelijke gevolgen voor de EHS en Beschermde natuurmonumenten zijn niet beschreven;
- de mogelijke toename van geurhinder is niet in beeld gebracht.

De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen.

In hoofdstuk 2 volgt een toelichting op het oordeel. In hoofdstuk 3 geeft zij een aanbeveling voor de besluitvorming over landschap.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Effecten op Natura 2000-gebieden (mitigerende maatregelen)

Uit het MER/Passende beoordeling blijkt dat bij benutting van de ruimte voor ontwikkeling die het huidige en het nieuwe bestemmingsplan bieden een grotere ammoniakemissie dan de huidige feitelijke emissie mogelijk is.² Dit leidt tot extra depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden, waar reeds sprake is van een overbelaste situatie.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

² In het bestemmingsplan (artikel 3 lid 5.2) is met behulp van een gebruiksregel bepaald dat de bestaande ammoniakemissie van een agrarisch bedrijf niet mag toenemen. Bestaand gebruik is echter gedefinieerd als het gebruik dat mag

Als mitigerende maatregel wordt in het MER aangegeven dat bij inzet van de best beschikbare technieken de ammoniakemissie niet boven de referentiesituatie uitstijgt. Onduidelijk is welke best beschikbare technieken worden bedoeld, hoe effectief de technieken zijn en of daarmee bij maximale benutting van de planmogelijkheden toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden kan worden voorkomen. Omdat daardoor onduidelijk is hoe een toename op reeds overbelaste Natura 2000-gebieden wordt voorkomen, ontbreekt aan het MER mogelijk een uitvoerbaar alternatief.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming dat in een aanvulling op het MER duidelijk wordt gemaakt:

- welke best beschikbare technieken worden bedoeld;
- hoe effectief de technieken zijn;
- of daarmee bij maximale benutting van de planmogelijkheden toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden kan worden voorkomen en zo te komen tot een uitvoerbaar alternatief.

2.2 Beschermden soorten

De gevolgen voor beschermde flora en fauna zijn niet in het MER meegenomen omdat geen effecten worden verwacht (MER pagina 36). Tegelijkertijd wordt in het MER (pagina 84 en 89) geconstateerd dat het dempen van poelen en watergangen en het verwijderen van houtwallen en bosschages op grond van het bestemmingsplan³ mogelijk zijn en dat daardoor leefgebied van beschermde soorten kan worden aangetast en verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden kunnen worden. Een overzicht van de beschermde soorten in het plangebied ontbreekt. Daardoor kan niet worden nagegaan welke gevolgen de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt kan hebben voor beschermde soorten en welke mitigerende maatregelen mogelijke en/of noodzakelijke zijn. Aangezien het buitengebied van Borne landschappelijk en ecologisch waardevol is acht de Commissie negatieve effecten op beschermde soorten een belangrijk aandachtspunt.

De Commissie vindt het essentieel dat voorafgaand aan de besluitvorming in een aanvulling op het MER wordt aangegeven welke soorten in het plangebied aanwezig zijn en wat de gevolgen voor beschermde soorten kunnen zijn van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt en welke maatregelen mogelijk en nodig zijn om deze effecten te verzachten of teniet te doen.

worden uitgeoefend en voldoet aan het nu nog vigerende planologisch regime. Zo lang een agrarisch bedrijf binnen haar bouwmogelijkheden van het bestemmingsplan blijft en binnen haar vergunning, kan de ammoniakemissie ten opzichte van de huidige feitelijke situatie nog wel toenemen.

³ In het bestemmingsplan is inderdaad geen algemeen verbod opgenomen om zonder vergunning poelen en watergangen te dempen of houtwallen en bosschages te verwijderen. Wel is een gedifferentieerd vergunningstelsel opgenomen op basis van landschappelijke kwaliteiten, waardoor in sommige delen wel een vergunningplicht geldt voor het dempen van poelen en watergangen of het verwijderen van houtwallen en bosschages.

2.3 EHS en Beschermd Natuurmonumenten

In het MER wordt gesteld dat een maximale toepassing van alle uitbreidingsmogelijkheden en de maximalisatie van het alternatief gevolgen kan hebben voor de EHS. Waar deze gevolgen te verwachten zijn en hoe groot deze effecten zijn wordt niet duidelijk uit het MER. Evenmin is duidelijk waarom conflicten met het beschermingsregime voor de EHS zoals opgenomen in art. 2.7.3. van de Omgevingsverordening Overijssel (onder andere behoud van areaal, kwaliteit en samenhang) uitgesloten zijn. Daarnaast zijn er in de omgeving Beschermd natuurmonumenten aanwezig (onder andere Weldam, Snoeyinksbeek). De eventuele gevolgen voor deze gebieden door toename van stikstofdepositie en mogelijke mitigerende maatregelen zijn niet beschreven in het MER⁴.

De Commissie vindt het essentieel dat voor de besluitvorming in een aanvulling op het MER de ligging, de mogelijke gevolgen op EHS en Beschermd natuurmonumenten en de mogelijke mitigerende maatregelen in beeld worden gebracht.

2.4 Geurhinder

Veebedrijven in het buitengebied kunnen doorgroeien tot het maximaal mogelijke bouwvlak. Hierdoor kan er een aanzienlijke toename van de geurbelasting ontstaan. In het plangebied zijn naast intensieve veehouderijbedrijven met name melkveehouderijen gevestigd. Voor melkveebedrijven zijn weliswaar geen geuremissiefactoren vastgesteld, maar ook rondom deze bedrijven kunnen geurknelpunten ontstaan. De mogelijke geurhinder is niet alleen afkomstig uit stallen maar ook voer- en mestopslagen kunnen als (bijzonder) hinderlijk worden ervaren.

Het MER geeft geen inzicht in (eventuele) huidige en toekomstige knelpunten en de (eventuele) benodigde mitigerende maatregelen, zoals de ligging van voer- en mestopslagen ten opzichte van (burger) woningen. Hierdoor is het onduidelijk wat de gevolgen van de maximale mogelijkheden van het plan kunnen zijn op de kwaliteit van de leefomgeving. Gelet op de mogelijke agrarische ontwikkelingen nabij woningen acht de Commissie nadere informatie over de toekomstige geursituatie relevant voor de besluitvorming.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER voorafgaande aan het besluit de geureffecten van (melk-)veehouderijen duidelijk in beeld te brengen. Geef hierbij aan in hoeverre er knelpunten zijn of kunnen ontstaan. Dit geldt ook voor geurgevoelige bestemmingen buiten het plangebied (de woonkernen). De Commissie adviseert om ook in te gaan op mitigerende maatregelen. Geef ook aan hoe nieuwe knelpunten kunnen worden voorkomen.

⁴ Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie in de Passende beoordeling.

3. Aandachtspunten voor de besluitvorming

De Commissie wil met onderstaande aanbevelingen een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen.

3.1 Landschap

Behoud en versterking van het karakteristieke landschap van het buitengebied van Borne is een van de beleidsdoelen in het bestemmingsplan. Uit het MER blijkt dat de planologische ruimte die het bestemmingsplan biedt juist tot aantasting kan leiden van het karakteristieke landschap.⁵ Daarbij wordt het landschap van Borne steeds meer gedomineerd door maasteelt wat een negatief effect heeft op de agrobiodiversiteit en op de openheid en zichtlijnen in de verschillende landschapstypen in het plangebied.

De Commissie geeft de gemeente in overweging om:

- na te gaan welk aandeel mais ze wenselijk acht in het licht van behoud van natuur, landschap en ontwikkeling van recreatieve voorzieningen;
- welke instrumenten ze in kan zetten om variatie in agrarisch grondgebruik te stimuleren zoals het maximaliseren van de gewashoogte en/of het beperken van het scheuren van grasland.

⁵ In het bestemmingsplan zijn wel regels opgenomen om landschappelijke waarden zoals bijzondere beplanting, waterhuishoudkundige waarden, hoogteverschillen en openheid te beschermen met een aanlegvergunningstelsel, maar deze regeling is minder stringent dan een algemene vergunningplicht voor bijvoorbeeld het planten, verwijderen, kappen of rooien van bomen of andere opgaande beplanting, het omzetten van grasland in bouwland, het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage en het graven en dempen van sloten, zoals die in andere gemeenten gelden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Borne

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Borne

Besluit: vaststellen of wijzigen van bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C 14 en vanwege passende beoordeling

Activiteit: De gemeente Borne is voornemens om een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied vast te stellen

Bijzonderheden:

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER een aantal tekortkomingen. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. De tekortkomingen betreffen:

- de mitigerende maatregelen waarmee volgens het MER een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden kan worden voorkomen ontbreken;
- de aanwezigheid van en mogelijke gevolgen voor beschermde soorten ontbreken;
- de mogelijke gevolgen voor de EHS en Beschermde natuurmonumenten zijn niet beschreven;
- de mogelijke toename van geurhinder is niet in beeld gebracht.

De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in Staatscourant van: 14 augustus 2014

ter inzage legging MER: 15 augustus tot en met 25 september 2014

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 26 juni 2014

toetsingsadvies uitgebracht: 26 september 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. B.F.M. Beerlage (secretaris)

ing. H.H. Ellen

drs. R.J. van Kerkhoff

ir. J.H. van der Vlist (voorzitter)

ing. R.L. Vogel

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel

7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Bestemmingsplan Buitengebied Borne, 19 juni 2014
- Bestemmingsplan buitengebied Borne, bijlagenboek, 19 juni 2014

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bestemmingsplan buitengebied Borne**

ISBN: 978-90-421-4020-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

